

**Както се казва, в днешно време да ти е драго да те нападне таласъм
(Навлизането на хелоуинския маскарад
в празничната система на българите)**

Мария Димитрова

Литература

Благоева, Евгения 2010: Празници от Западна Европа и съвременната българска култура. – В: *Годишник на департамент „Антропология“*. Т. 4. Съст. и ред. Ирена Бокова. София: НБУ, <http://ebox.nbu.bg/apl2010/index.php?p=16> [Blagoeva, Evgenia 2010: Praznitsi ot Zapadna Evropa i savremennata balgarska kultura. – V: *Godishnik na departament „Antropologia“*. Т. 4. Sast. i red. Irena Bokova. Sofia: NBU, <http://ebox.nbu.bg/apl2010/index.php?p=16>].

Бок ова, Ирена 2010: Маскарадът – културно наследство и локални практики. – В: *Годишник на департамент „Антропология“*. Т. 4. Съст. и ред. Ирена Бокова. София: НБУ, <http://ebox.nbu.bg/apl2010/index.php?p=16> [Bokova, Irena 2010: Maskaradat – kulturno nasledstvo i lokalni praktiki. – V: *Godishnik na departament „Antropologia“*. Т. 4. Sast. i red. Irena Bokova. Sofia: NBU, <http://ebox.nbu.bg/apl2010/index.php?p=16>].

Бот у шар ов, Любен 2015: И за какво ни е Съборът в Копривщица? – *Български фолклор*, № 2, 145–174 [Botusharov, Lyuben 2015: I za kakvo ni e Saborat v Koprivshtitsa? – *Bulgarski folklor*, № 2, 145–174].

Бот у шар ов, Любен 1995: Музикалният фолклор и организиращата роля на християнството и исляма. – В: *Културни, исторически и етнополитически отношения между християнството и исляма на Балканите, XIV–XV век*. София: Изд. на Министерството на отбраната „Св. Георги Победоносец“, 257–263 [Botusharov, Lyuben 1995: Muzikalniyat folklor i organizirashтата rolya na hristiyanstvoto i islyama. – V: *Kulturni, istoricheski i etnopoliticheski otnoshenia mezhdu hristiyanstvoto i islyama na Balkanite, XIV–XV vek*. Sofia: Izd. na Ministerstvoto na otbranata „Sv. Georgi Pobedonosets“, 257–263].

Герджикова, Ина 2010: *Хелоуин за начинаещи*. – http://www.webcafe.bg/id_804966290_Helouin_za_nachinaeshti [Gerdzhikova, Ina 2010: *Helouin za nachinaeshti*. – http://www.webcafe.bg/id_804966290_Nelouin_za_nachinaeshti].

Добрева, Елка 2012: Информационното общество и неговата репрезентация в аудио-визуалната реклама. – В: *Масовите комуникации в информационното общество*. Шумен: Фабер, 28–63 [Dobрева, Elka 2012: Informatsionnoto obshtestvo i negovata reprezentatsiya v audio-vizualnata reklama.

– V: *Masovite komunikatsii v informatsionnoto obshtestvo*. Shumen: Faber, 28–63].

Ж е к о в а, Мариянка 2008: *Хелуин в България – рецепция и особености*. – http://itefa.dir.bg/_wmllibrary/item.php?did=426580&df=623542&dflid=3 [Zhekova, Mariyanka 2008: *Helouin v Bulgaria – retseptsia i osobenosti*. – http://itefa.dir.bg/_wmllibrary/item.php?did=426580&df=623542&dflid=3]

И в а н о в, Петко, Валентина Измирлиева 2000: Жив светец в българската фолклорна космогония (опит за (ре-)конструкция). – *Български фолклор*, № 3, 43–51 [Ivanov, Petko, Izmirlieva, Valentina 2000: *Zhiv svetets v bulgarskata folklorna kosmogoniya (opit za (re-)konstruktsiya)*. – *Bulgarski folklor*, № 3, 43–51].

К а р п и н с к а, Гражина Ева 2014: Антропология на града, антропология в града: градът като предмет и терен на изследване. – *Български фолклор*, № 3, 262–272 [Karpinska, Grazhina Eva 2014: *Antropologia na grada, antropologia v grada: gradat kato predmet i teren na izsledvane*. – *Bulgarski folklor*, № 3, 262–272].

К о л а р с к а, Ирина 2014: Маскирането на Хелуин – фенове и хейтъри. – В: *Маскарадните игри – визуален разказ. Сборник с доклади от научната конференция, проведена в рамките на XXII Международен фестивал на маскарадните игри „СУРВА – Перник 2013“*. Перник: Аргус, 38–49. [Kolarska, Irina 2014: *Maskiraneto na Helouin – fenove i heyтари*. – V: *Maskaradnite igri – vizualen razkaz. Sbornik s dokladi ot nauchnata konferentsiya, provedena v ramkite na XXII Mezhdunaroden festival na maskaradnite igri „SURVA – Pernik 2013“*. Pernik: Argus, 38–49.]

К р а е в, Георг 1986: Ергенските маскаради и култът към предците. – В: *Травестизмът в българската фолклорна обредност. Дисертация*. София: БАН, 141–145 [Kraev, Georg 1986: *Ergenskite maskaradi i kultat kam predtsite*. – V: *Travestizmat v balgarskata folklorna obrednost. Disertatsia*. Sofia: BAN, 141–145].

К р а е в, Георг 1989: За единството на ергенските маскарадни игри (По материали от Югозападна България). – В: *Единство на българската фолклорна традиция*. София: БАН, 214–241 [Kraev, Georg 1989: *Za edinstvoto na ergenskite maskaradni igri (Po materiali ot Yugozapadna Balgariya)*. – V: *Edinstvo na balgarskata folklorna traditsiya*. Sofia: BAN, 214–241].

К р а е в, Георг 2003: *Маска и було. Българските маскарадни игри*. София: Изток-Запад [Kraev, Georg 2003: *Maska i bulo. Balgarskite maskaradni igri*. Sofia: Iztok-Zapad].

К р а е в, Георг 2010: Културното наследство като културна имунизация (маскарадните игри в съвременността). – В: *Годишник на департамент „Антропология“*. Т. 4. Съст. и ред. Ирена Бокова. София: НБУ, <http://ebox.nbu.bg/apl2010/index.php?p=16> [Kraev, Georg 2010: *Kulturnoto nasledstvo kato kulturna imunizatsiya (maskaradnite igri v savremennostta)*. – V: *Godishnik na departament „Antropologia“*. Т. 4. Sast. i red. Irena Bokova. Sofia: NBU, <http://ebox.nbu.bg/apl2010/index.php?p=16>].

Красновская, Наталия А. 1978: Итальянцы. – В: *Календарные обычаи и обряды в странах зарубежной Европы: летне-осенние праздники*. Отв. ред. Сергей А. Токарев. Москва: Наука, 8–19 [Krasnovskaya, Nataliya A. 1978: Italyantsi. – V: *Kalendarnie obichai i obryadi v stranah zarubezhnoy Evropi: letne-osennie prazdniki*. Otv. red. Sergey A. Tokarev. Moskva: Nauka, 8–19].

Маринов, Димитър 1994: *Народна вяра и религиозни народни обичаи*. София: БАН [Marinov, Dimitar 1994: *Narodna vyara i religiozni narodni obichai*. Sofia: BAN].

Мицева, Евгения 1989: Свят и антисвят. – В: *Единство на българската фолклорна традиция*. София: БАН, 336–349 [Mitseva, Evgenia 1989: Svyat i antisvyat. – V: *Edinstvo na balgarskata folklorna traditsia*. Sofia: BAN, 336–349].

Огнянова, Елена 2002: *Традиции и празници в България*. София: ИК „Коралов и сие“ [Ognyanova, Elena 2002: *Traditsii i praznitsi v Bulgaria*. Sofia: IK „Koralov i sie“].

Панайотова-Пулиева, Десислава 2001: Историческия път на келтите и религиозният им светоглед. – *Философия*, № 5–6, 25–31 [Panayotova-Pulieva, Desislava 2001: Istoricheskiya pat na keltite i religiozniyat im svetogled. – *Filosofia*, № 5–6, 25–31].

Петев, Тодор 2001: *Комуникация и социална промяна*. София: Факултет по журналистика и масова комуникация [Petev, Todor 2001: *Komunikatsia i sotsialna promyana*. Sofia: Fakultet po zhurnalistika i masova komunikatsia].

Покровская, Любовь В. 1978: Народы Франции. – В: *Календарные обычаи и обряды в странах зарубежной Европы: летне-осенние праздники*. Отв. ред. Сергей А. Токарев. Москва: Наука, 20–38 [Pokrovskaya, Lyubov' V. 1978: Narodi Frantsii. – V: *Kalendarnie obichai i obryadi v stranah zarubezhnoy Evropi: letne-osennie prazdniki*. Otv. red. Sergey A. Tokarev. Moskva: Nauka, 20–38].

Попов, Рачко 2008: *Светци и демони на Балканите*. Пловдив: Летера [Popov, Rachko 2008: *Svettsi i demoni na Balkanite*. Plovdiv: Letera].

Токарев, Сергей А. 1983: Маски и ряжение. – В: *Календарные обычаи и обряды в странах зарубежной Европы. Исторические корни и развитие обычаев*. Отв. ред. Сергей А. Токарев. Москва: Наука, 185–193 [Tokarev, Sergey A. 1983: Maski i ryazhenie. – V: *Kalendarnie obichai i obryadi v stranah zarubezhnoy Evropi. Istoricheskie korni i razvitie obichaeв*. Otv. red. Sergey A. Tokarev. Moskva: Nauka, 185–193].

Хьюзинга, Йохан 2000: *Homo ludens*. София: Захарий Стоянов [Huizinga, Johan (1938). *Homo Ludens: Proeve Ener Bepaling Van Het Spelelement Der Cultuur*. Groningen, Wolters-Noordhoff cop. 1985. Original Dutch edition].

Шкуняев, Сергей В. 1989: *Община и общество западных кельтов*. Москва: Наука [Shkunaev, Sergey V. 1989: *Obshtina i obshtestvo zapadnih kelytov*. Moskva: Nauka].

Morton, Lisa 2012: *Trick or Treat: a History of Halloween*. London: Reaktion Books.

Rogers, Nicholas 2002: *Halloween: from Pagan Ritual to Party Night*. New York: Oxford University Press.

Schulz, Winfried 2004: Reconstructing mediatization as an analytical concept. – *European Journal of Communication*, 19 (1), 87–101.

Мария Димитрова
Институт за етнология и фолклористика
с Етнографски музей
ул. „Акад. Георги Бончев“, бл. 6
1113 София, БЪЛГАРИЯ
maria_red7@abv.bg